Bolagsverket

851 81 Sundsvall
0771-670 670
bolagsverket.se

Yttrande

2026-10-16

Ärendenummer
AD 4100/2026

Betänkandet Ett nytt regelverk för granskning av utländsk finansiering av trossamfund och andra verksamheter (SOU 2026:42)

Ju2026/01599

Sammanfattning

Bolagsverket tillstyrker förslagen som har lagts fram i betänkandet, men ser att förslagen innebär vissa svårigheter för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) att utöva tillsyn över de ideella föreningarna.

3.3.2 Ideella föreningar

Bolagsverket vill framhålla att det kan uppstå problem med att utöva tillsyn över de ideella föreningarna på så sätt som föreslås i betänkandet eftersom det saknas ett heltäckande register över sådana föreningar. Detta gäller särskilt när granskning ska ske på eget initiativ enligt de föreslagna bestämmelserna i 9–10 §§.

Registrering av en ideell förening i handelsregistret sker efter ansökan. Det är dock endast de ideella föreningar som utövar eller avser att utöva näringsverksamhet och enligt bokföringslagen (1999:1078) är skyldiga att upprätta en årsredovisning som *ska* ansöka om registrering hos Bolagsverket (jfr 1 och 2 §§ handelsregisterlagen [1974:157]).

Angående lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän anges i betänkandet att Finansdepartementet arbetade på en promemoria avseende penningtvättspaketet när nu aktuellt betänkande skrevs (s. 330). Vid tiden när betänkandet skrevs var det således inte klart hur de ideella föreningarna skulle komma att hanteras. I promemorian om EU:s penningtvättspaket (Fi2026/01654) föreslås att endast ideella föreningar med organisationsnummer ska registreras i registret över verkliga huvudmän. Det undantar alltså samtliga föreningar som inte har ett organisationsnummer.

Sammantaget finns det därmed fortfarande inte någon lagstiftning som fångar upp samtliga ideella föreningar. Det saknas också en mer djupgående diskussion i betänkandet om risken för att ideella föreningar som inte är registrerade undkommer granskning pga. att myndigheterna saknar kännedom om att dessa föreningar existerar.

Detta yttrande har beslutats av rättschefen Maria Monthure efter föredragning av verksjuristen Lina Bjersbo.